

Waardevolle Verhale

Die Waarde van
Behulpzaamheid

Die verhaal van Harriet Tubman

deur Ann Donegan Johnson

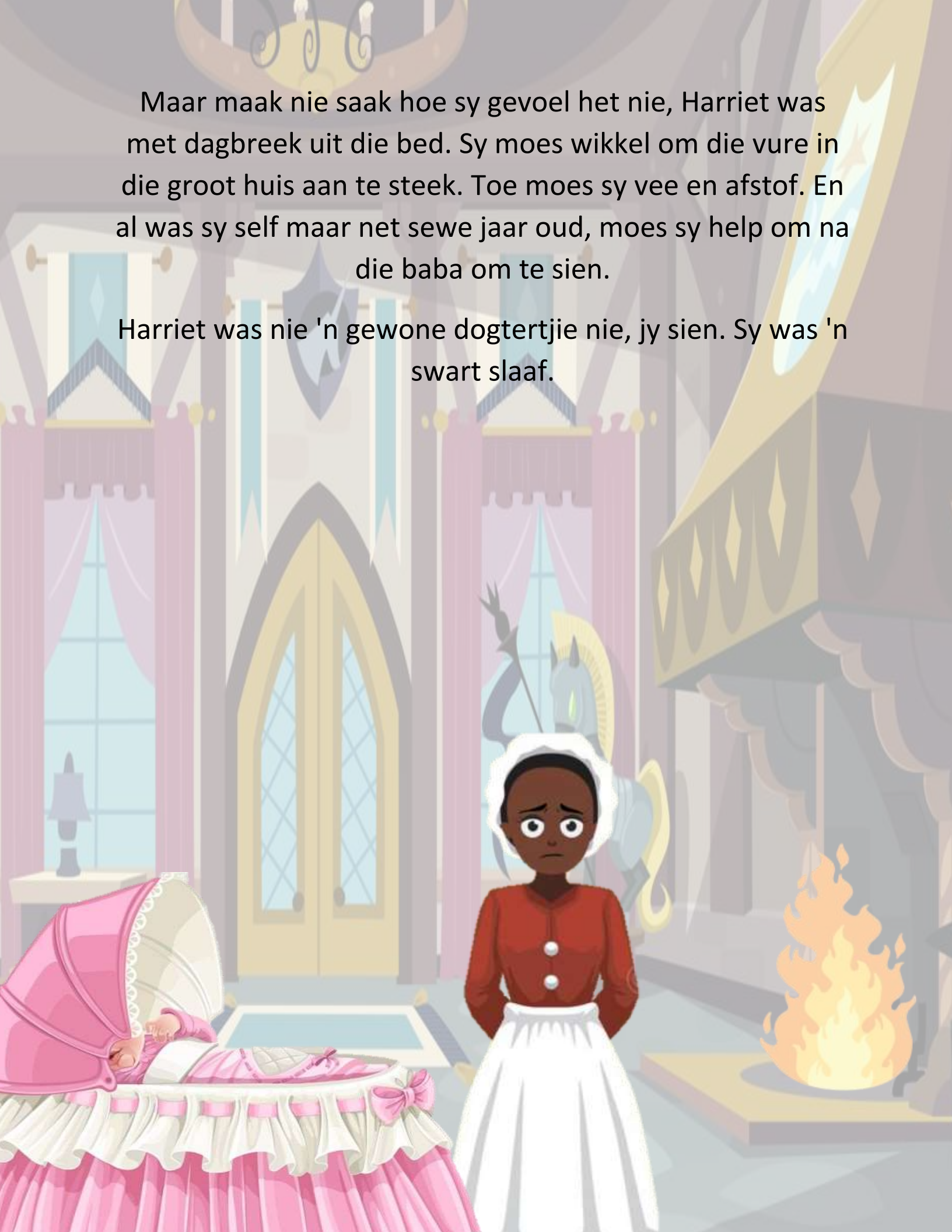
Lank, Lank Gelede

Het 'n klein dogtertjie met die naam Harriet in 'n hut in die velde naby Bucktown, Maryland, gewoon. Sy het in 'n hoek op 'n matras vol strooi geslaap. Soms wanneer sy in die oggend wakker geword het, het sy moeg en styf gevoel en haar bene was seer.

Maar maak nie saak hoe sy gevoel het nie, Harriet was met dagbreek uit die bed. Sy moes wikkel om die vure in die groot huis aan te steek. Toe moes sy vee en afstof. En al was sy self maar net sewe jaar oud, moes sy help om na die baba om te sien.

Harriet was nie 'n gewone dogtertjie nie, jy sien. Sy was 'n swart slaaf.

Baie jare gelede was Harriet se grootouers uit hul dorpie in Afrika ontvoer. Hulle was na Amerika gebring en as slawe verkoop. En so was hul kinders en kleinkinders, wat in Amerika gebore was, ook slawe. Hulle het geen regte gehad nie.

As hy wou, kon Harriet se meester haar van dagbreek tot
middernag in die groot huis laat werk het.

Of hy het haar uit gestuur om die slawe wat in die veld gewerk het te help. Met oes tyd het Harriet en die ander slawe die hele dag lank tot laat in die nag mielies gepluk.

Harriet se meester kon selfs sy slawe uit verhuur. Omdat Harriet klein was, was sy dikwels uit gestuur om huiswerk te doen. Soms was die meesteres van 'n huis vriendelik met die kind, maar net so dikwels was Harriet soos 'n dier behandel.

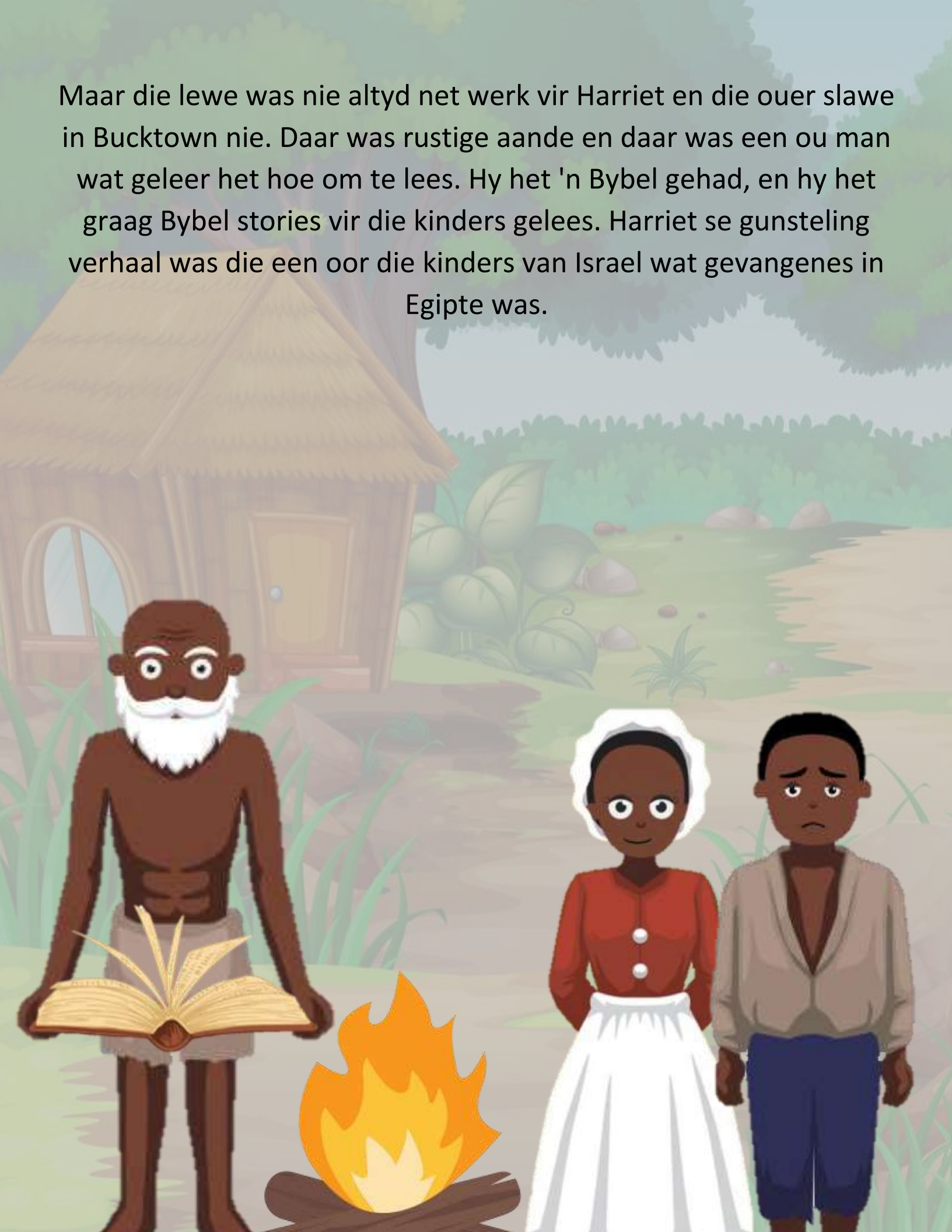
"Nuttelose, dom meisie!" het die een vrou uit geroep. Sy het 'n sweep gehad en sy het die sweep op Harriet gebruik.

Harriet het in een gekrimp. "Maar ek het probeer om die vloer regtig skoon te vee!" het sy snikkend gesê.

"Nou is jy onbeskof!" het die vrou geskree. "Moenie dit waag om met my terug te praat nie!" En sy het Harriet weer geslaan.

Maar die lewe was nie altyd net werk vir Harriet en die ouer slawe in Bucktown nie. Daar was rustige aande en daar was een ou man wat geleer het hoe om te lees. Hy het 'n Bybel gehad, en hy het graag Bybel stories vir die kinders geles. Harriet se gunsteling verhaal was die een oor die kinders van Israel wat gevangenes in Egipte was.

"Hulle was slawe net soos ons," het Harriet gesê. "Ou Farao het hulle behandel net soos die wit mense ons behandel. Ek wonder of ons ooit iemand sal kry wat ons sal help, soos Moses die kinders van Israel gehelp het om uit Egipte te kom?"

"Miskien sal ons, kind," het die ou man gesê, "maar jy moet seker maak dat die meester jou nie so hoor praat nie, of hy sal jou slaan to2 sy arm moeg raak.!"

So Harriet het nie gepraat nie. Maar sy kon sing, en sy het rustig begin sing. Dit was 'n liedjie wat baie van haar mense geken het:

Gaan af, Moses,
Ver onder in Egipte se land.

Sê vir die farao,
Laat my mense gaan.

Sing was nie al wat die slawe gedoen het toe hulle lang dag se werk gedoen het nie. Snags in die hutte het hulle gefluister oor plekke waar swart mense vry kan wees.

“Daar is geen slawe in die Noorde nie,” het een man gesê.

“Al die mense daar is vrye mans en vroue.”

"Selfs in die Suide glo baie wit mense nie in slawerny nie," het 'n ander gesê. "Daardie mense help swartes om na die Noorde te ontsnap.”

"Net soos Moses," het Harriet vir haarself gesê. Sy het 'n wonderlike opgewondenheid gevoel. Sy het lank daaroor stil gebly. Maar een aand, toe sy en haar pa langs die rivier gestap het, het sy oor vryheid begin praat.

"Sjoe, kind!" het haar pa gesê. "Jy is te jonk om so te dink. Dit is gevaarlik om te probeer ontsnap."

"Maar pappa Ben," het Harriet gesê, "het ek nie die reg om vry te wees nie?"

"Ja, jy doen, kind," het ou Ben geantwoord, "maar later, Harriet. As jy groot is. Dan kan jy noord gaan."

Ben wys. "Sien jy daardie ster daar bo?" het hy gesê. "Die groot een wat nooit beweeg nie? Dit is die Noord ster. As jy gaan, hou jy daardie ster voor jou. Dit sal jou na vryheid neem!"

Daarna het Harriet elke aand na die sterre gekyk, en sy het gedroom van die tyd wanneer sy na vryheid kon weg hardloop. Die wonderlike Noord ster het natuurlik nooit beweeg nie. Maar een aand, toe Harriet haar opwindende drome gedroom het, het sy nog 'n ster uit die lug sien val.

"'n Verskietende ster!" het Harriet gesê.

Toe het sy haar oë geknip. Die verskietende ster het nie opgetree soos enige verskietende ster wat Harriet nog ooit gesien het nie. Dit het reguit na haar geval, en dit het groter en groter geword soos dit geval het. Uiteindelik het dit reg voor haar voete beland.

“Ek droom,” het Harriet vir haarself gesê.

Sy was toe so seker sy het die ster gehoor sê: "Harriet, ek het gekom om jou te help om jou pad na vryheid te vind. En daar is baie ander mense wat jou ook wil help."

"Dit is simpel," het Harriet gedink. "Sterre praat nie. Maar ek hou van wat hierdie een sê. Ek dink ek sal dadelik daarna gaan luister."

"As mense jou help," het die ster gesê, "dan kan jy omdraai en ander slawe help om te ontsnap."

"Dit maak seker sin," het Harriet gesê. Sy het besluit dat sy die ster by haar sal hou, en sy sal hom Twinkle noem. "Dit is 'n goeie naam vir 'n ster," het sy gesê, "en dit sal pret wees om iemand te hê wat my drome kan deel."

Harriet het daarna geduldig gewag, en sy het gegroei,
hoewel sy nooit baie groot geword het nie.

Toe, eendag toe sy in die veld gewerk het, het sy gesien
hoe 'n ander slaaf sy skoffelpik neer sit.

“Ek gaan net opstap na die dorpie,” het hy gesê. "Ek wil
iets by die winkel kry." Toe stap hy weg.

"O, Twinkle!" het Harriet gefluister. "Ek is bevrees. Daardie man het al soveel keer probeer ontsnap, en hy word altyd gevang. Kyk. Die opsiener gaan nou agter hom aan gaan."

"Dan moet ons dalk ook agter hom aan gaan," het Twinkle gesê.

Twinkle en Harriet het haastig na die dorp se winkel gehaas.
Toe hulle daar aankom, het hulle gesien dat die opsiener
verskriklik kwaad was.

"Daardie man probeer weer weghardloop!" het die opsiener
geskree. Hy het vir 'n paar swart mans beduie wat toekyk.
"Bind hom vas!" het hy beveel. "En jy, meisie. Jy help hulle.
Ek gaan daardie man 'n pak slae gee wat hy nooit sal vergeet
nie!"

Die opsiener het agter die slaaf begin aan hardloop. Maar skielik was daar 'n klein swart dogtertjie wat in die deur staan.

"Uit my pad uit, meisie!" het die opsiener geskree.

Harriet het nie beweeg nie.

"Oraait!" het die opsiener gesê, en hy het 'n groot metaalgewig opgetel en dit gegooi.

"Pasop!" het Twinkle geroep.

Dit was te laat. Die gewig het Harriet aan die kant van haar kop gevang.

Vir maande daarna het Harriet in 'n hoek van die kajuit gelê waar sy saam met haar ma en pa gewoon het. Sy was baie swak en baie siek, en dit het gelyk of sy sekerlik sou sterf.

"Vryheid!" het sy vir haarself gefluister. "Ek wil vryheid hê!"

"Word gesond en sterk en jy sal vryheid hê," het Twinkle belowe.

Stadig het Harriet wel gesond geword, en toe sy uiteindelik weer kon rondbeweeg, het sy gevind dat sy 'n innerlike krag gekry het. "Ek haat slawerny," het sy gesê, "en ek gaan iets daaromtrent doen!"

Harriet het al haar innerlike krag nodig gehad, want sy het nooit heeltemal oor die slag op haar kop gekom nie. Sy het vreemde tye gehad wanneer sy aan die werk was en skielik sou sy aan die slaap raak.

"Sy is 'n dwaas!" het die opsiener gesê.

Maar Harriet was ver van 'n dwaas.

Sy het gekyk en geluister, en toe die slawe onder mekaar
begin praat oor iets wat die Ondergrondse Spoorweg
genoem word, het sy hulle gehoor.

"Net wat is hierdie ondergrondse spoorlyn?" het Twinkle gevra.

"Wel, dit het niks met stoom enjins te doen nie," het Harriet gesê. "Dit is net 'n manier waarop wit mense en swart mense slawe help om na die vrystate in die Noorde te ontsnap. Hulle lei hulle langs paaie wat veilig is. Soms gaan hulle langs die water. En wanneer hulle moet stop en rus, kruip hulle weg in huise wat veilige plekke is wat hulle 'stasies' op die spoorweg noem."

"Dis wonderlik!" het Twinkle gesê. "En dit is mense wat mense help, net soos Moses die kinders van Israel gehelp het."

"Eendag gaan ek daardie Ondergrondse Spoorweg neem," het Harriet verklaar. "Ek gaan weg kom na die Noorde."

Maar voordat Harriet dit kon doen, het sy verlief geraak op 'n vrye neger genaamd John Tubman. “Hy is so gaaf, Twinkle,” het sy gesê. "Hy is gelukkig en sorgeloos. Ek hou daarvan om by hom te wees."

“Ek veronderstel jy gaan met hom trou,” het Twinkle gesê.

" Ek gaan inderdaad," het Harriet gesê.

Sy het wel met John Tubman getrou toe sy vier en twintig jaar oud was. Maar dit was nie lank nie en sy het ongeduldig met haar man begin raak. Waarlik, hy kon sy loon spandeer soos hy wou, en hy hoef nie enige man meester te noem nie.

Maar daar was baie dinge wat hy nie kon doen nie. Hy kon nie grond besit nie. Hy kon nie stem nie. Hy kon nie eens rond beweeg soos hy wou nie. En wat nog meer was, dit lyk asof hy nie om gegee het dat hy nie regtig vry was nie.

"Ek is heeltemal gelukkig soos ek is," het hy gesê toe hy Harriet hoor praat oor die vrystate in die Noorde. "Ek wil nie weg hardloop nie - en ek wil geen praatjies hoor oor jou wat weg hardloop het nie.!"

Harriet het dus op gehou om met haar man oor haar drome te praat, maar sy het nooit ophou droom nie.

"As jy ooit weg kom, sal jy sonder John moet gaan," het Twinkle gewaarsku. "Kan jy dit doen?"

Harriet het geknik. "Vryheid beteken vir my selfs meer as wat John doen," het sy gesê. "Maar miskien hoef ek nie weg te hardloop nie. Miskien kan ek genoeg geld spaar om myself vry te koop."

Harriet het dit probeer doen – sy het pasteie van deur tot deur in Bucktown verkoop - toe sy 'n dame ontmoet wat 'n Kwaker was.

Die Kwaker was baie teen slawerny, en daar was iets omtrent Harriet wat hierdie Kwaker dame geïnteresseer het. "Wil jy vry wees?" het sy vir Harriet gevra. "As jy vry wil wees, kan ek jou na mense stuur wat jou op jou pad sal help."

"Wil ek vry wees?" het Harriet herhaal. "Ek wag al jare vir hierdie kans!"

Harriet het toe baie vinnig huis toe gestap. Sy het nie 'n woord vir haar man gesê nie, want sy het geweet dat hy nooit saam met haar sou kom nie. Maar sy het vir haar broers Robert en William vertel wat die Kwaker dame vir haar gesê het.

“Ons moet die Choptank rivier volg tot by die grens van Maryland en Delaware,” het sy gesê. "Dan moet ons die pad na Camden vat. In Camden sal ons hulp kry."

“Dit sal gevaarlik wees, maar ons sal kans sien daarvoor,” het Robert gesê.

"As ons nie nou gaan nie, sal ons nooit vry wees nie," het William besluit.

Hulle het almal vertrek en saans deur die donker bos gestap.
“Moenie bang wees nie,” het Harriet gesê. “Pappa Ben het
altyd gesê as ons die Noordster volg, sal dit ons na vryheid
neem.

Hulle het egter nie ver gegaan voordat William besluit het dat
die bos te donker was nie, selfs met die Noordster. En Robert
was seker hulle sou dit nooit maak nie. Die twee jong mans
het terug gedraai na Bucktown.

"Moenie opgee nie, Harriet," het Twinkle gefluister. "Jy kan dit doen. Selfs al is jy net vyf voet lank, jy is so sterk soos enige man, en jy het dapperheid om te spaar."

Harriet het haar dapperheid nodig gehad. Sy het vir vyftien nagte aangehou en deur die donker gesukkel. Sy het in gate getuimel, en sy het haar klere aan die distels geskeur. In die dag het sy in skure en kelders weg gekruip, want oral was mans wat na weg loop slawe gesoek het.

Toe sy Camden bereik, was daar mense om haar te help. Hulle het haar van die een na die ander deur gegee totdat sy uiteindelik die staatslyn oor gestee het na Pennsilvanië.

"O, Twinkle, ek voel asof ek in die hemel is!" het sy gesê, nadat sy by Philadelphia aan gekom het. "Ek gaan my gesin help om na vryheid te kom, net soos al die wonderlike mense op die Onder grondse Spoorweg my gehelp het!"

"Jy kan meer help as jy geld het," het Twinkle gesê.

"Natuurlik!" het Harriet gesê, en sy het gaan werk.

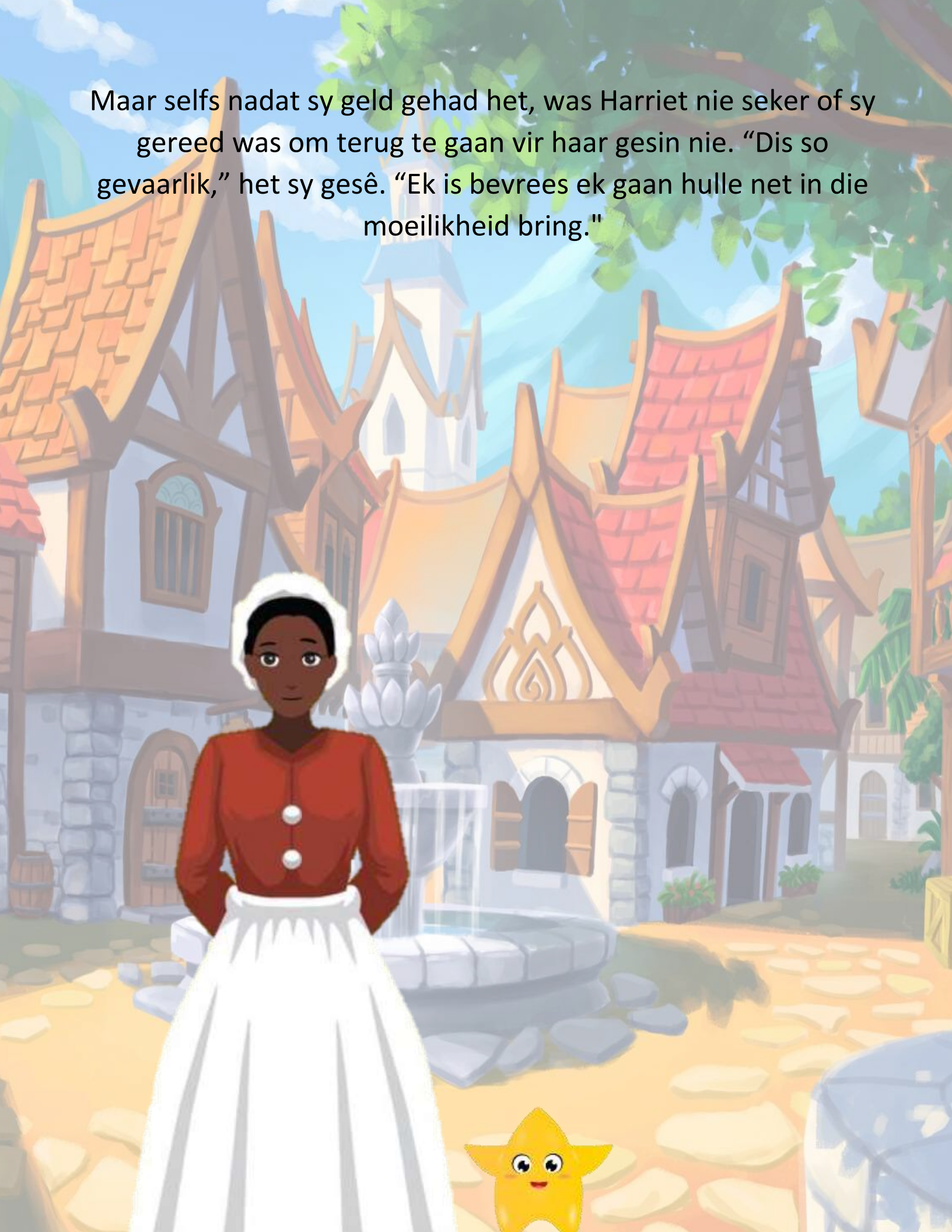

Sy het klere gewas en vloere geskrop. Sy het gekook en sy het naaldwerk gedoen. En sy kon skaars glo wat gebeur het toe mense vir haar geld vir haar arbeid gegee het.

"Terug by Bucktown het ek dieselfde dinge gedoen, en ek het nooit 'n sent gekry nie," het sy vir Twinkle gesê.

Maar selfs nadat sy geld gehad het, was Harriet nie seker of sy gereed was om terug te gaan vir haar gesin nie. “Dis so gevaarlik,” het sy gesê. “Ek is bevrees ek gaan hulle net in die moeilikheid bring.”

Toe hoor sy van 'n man met die naam William Still. Hy was 'n swart man wat slawerny beveg het, en hy het alles geweet wat oor die Ondergrondse Spoorweg moes weet. Hy het selfs rekord gehou van al die ontsnapte slawe wat deur Philadelphia gekom het. Dan, as hulle familieledede agter hulle aan gekom het, kon hy hulle vertel waarheen hulle gegaan het.

“Ek sal met William Still praat,” het Harriet besluit. “As daar iemand is wat my kan help, sal dit hy wees.”

"Asseblief, meneer Still," het Harriet gesê toe sy hierdie beroemde man ontmoet het. "Ek wil my familie uit die Suide kry. Ek wil 'n kondukteur op die Ondergrondse Spoorweg wees."

William het nog net eers geglimlag. Kondukteurs op die ondergrondse spoorweg was glad nie soos die kondukteurs op gewone spoorweë nie – soos dié wat uitgeroep het: "Almal aan boord!" en mense se kaartjies knip.

Kondukteurs op die Ondergrondse Spoorweg moes groepe
weg hol slawe na veiligheid lei. Hulle moes hul weg vind
deur donker bosse en verraderlike moerasse. Dit was rowwe
werk, en baie gevaarlik.

“Harriet, kondukteurs op die spoorweg is altyd mans,” het
William Still gesê.

"Ek doen my hele lewe lank 'n man se werk," het Harriet gesê. "En ek is vasberade. Ek het selfs vir my 'n manspak gekoop."

William Still glimlag. "Nou goed. Ek dink miskien kan jy dit doen," het hy gesê.

En Harriet kon inderdaad. Op haar eerste reis na die suide het sy haar suster en twee van haar suster se kinders uit gebring. Daar was baie ander slawe saam met hulle, en Harriet het hulle almal na vryheid gelei net soos Moses die kinders van Israel uit Egipte gelei het.

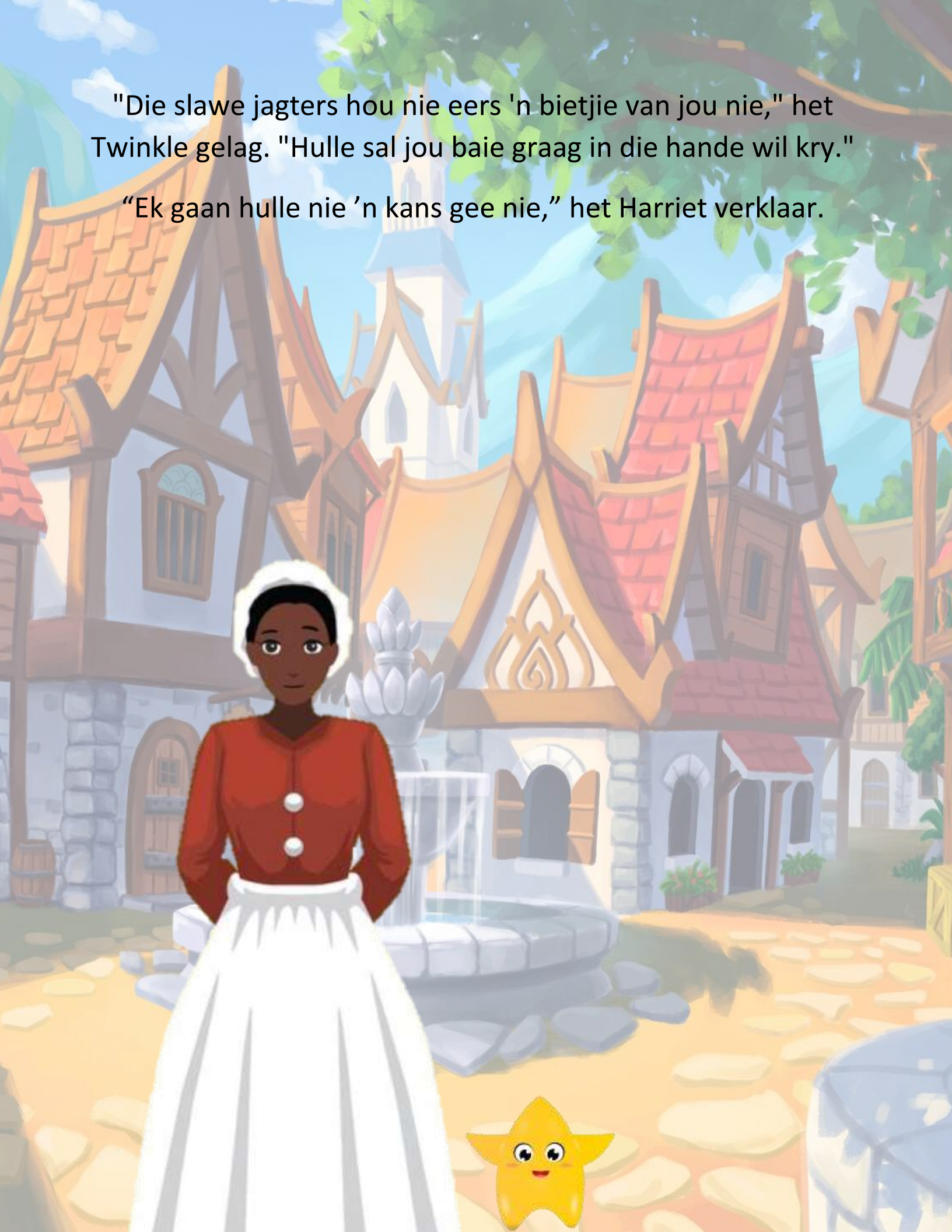
Ná Harriet se eerste reis saam met haar suster het sy baie reise terug na die Suide onderneem. Soms het sy lede van haar familie uit gebring. Soms was die swart mense wat sy uitgebring het glad nie verwant aan haar nie.

Kort voor lank was sy een van die bekendste kondukteurs op die Ondergrondse Spoorweg.

"Die slawe jagters hou nie eers 'n bietjie van jou nie," het Twinkle gelag. "Hulle sal jou baie graag in die hande wil kry."

"Ek gaan hulle nie 'n kans gee nie," het Harriet verklaar.

Maar toe gebeur 'n baie hartseer ding. 'n Wet is aan geneem dat, as 'n weghol slaaf in die Noorde gevang word, hy aan sy heer in die Suide terugbesorg kan word.

"Hoe aaklig!" het Twinkle gekreun. "Nou sal die slawe jagters oral wees!"

"Ek sal nie dat dit my keer nie," het Harriet gesê. "Ek sal dadelik aangaan om my mense te help. Maar nou sal ek hulle tot by Kanada neem. Hulle sal veilig daar wees!"

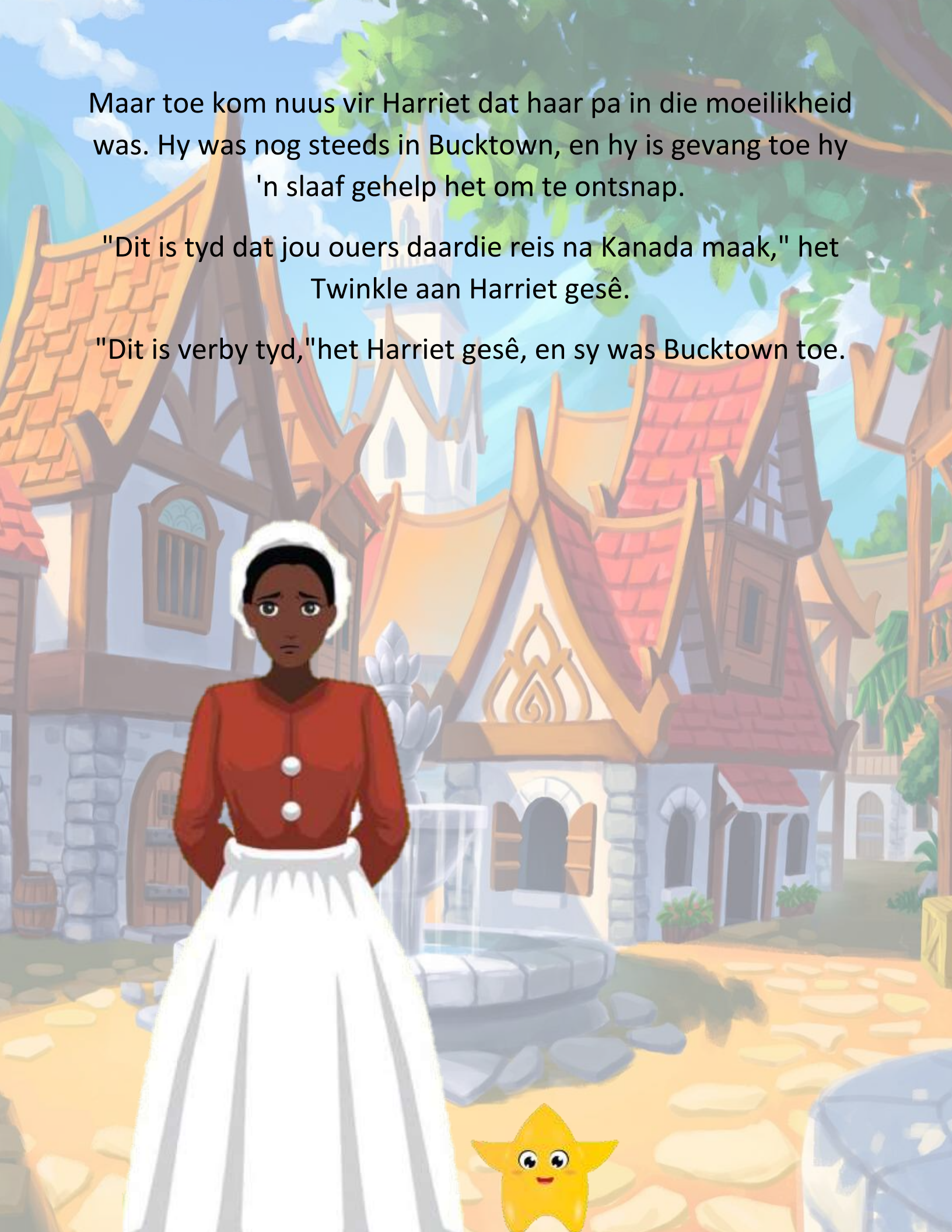
"Ek gaan hulle nie 'n kans gee nie," het Harriet verklaar.

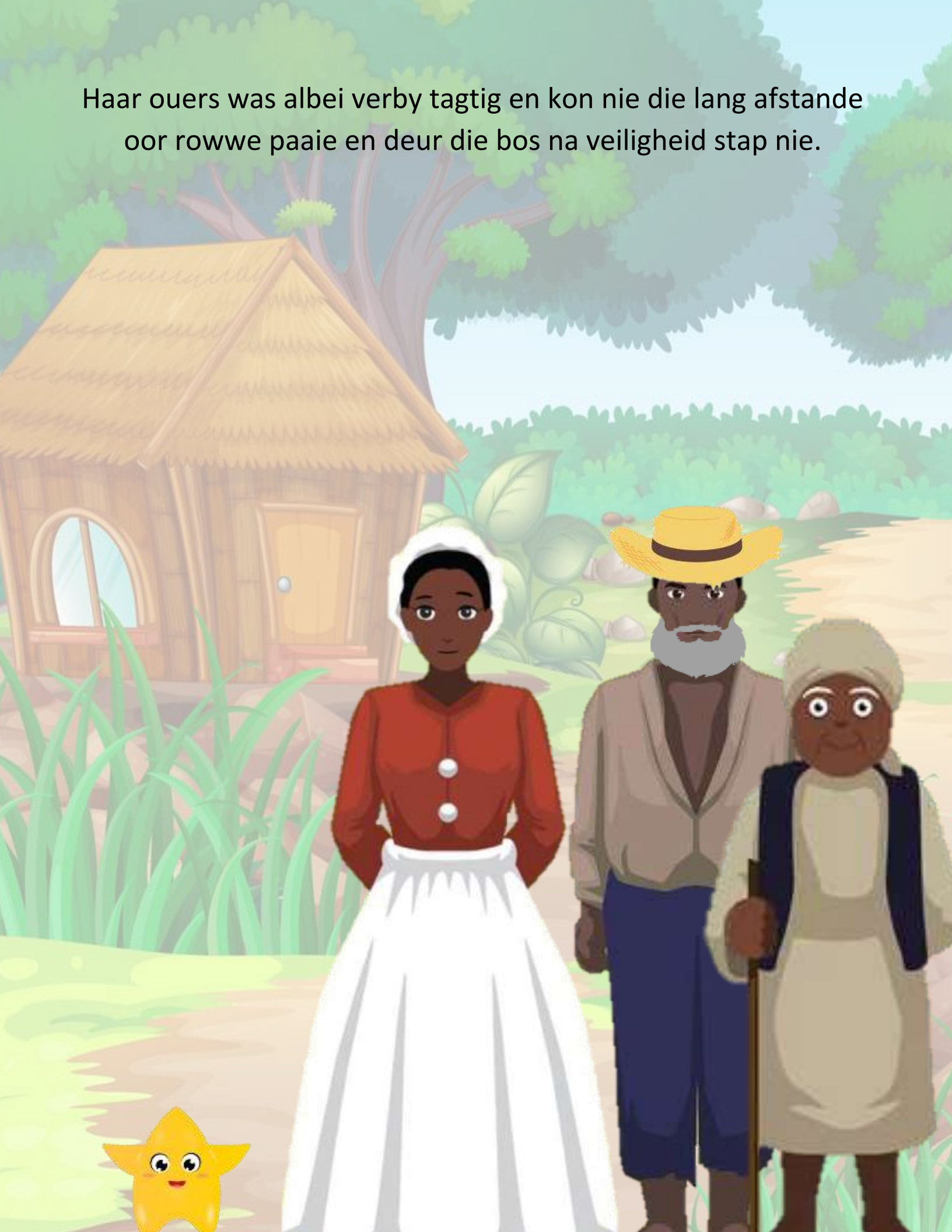
Maar toe kom nuus vir Harriet dat haar pa in die moeilikheid was. Hy was nog steeds in Bucktown, en hy is gevang toe hy 'n slaaf gehelp het om te ontsnap.

"Dit is tyd dat jou ouers daardie reis na Kanada maak," het Twinkle aan Harriet gesê.

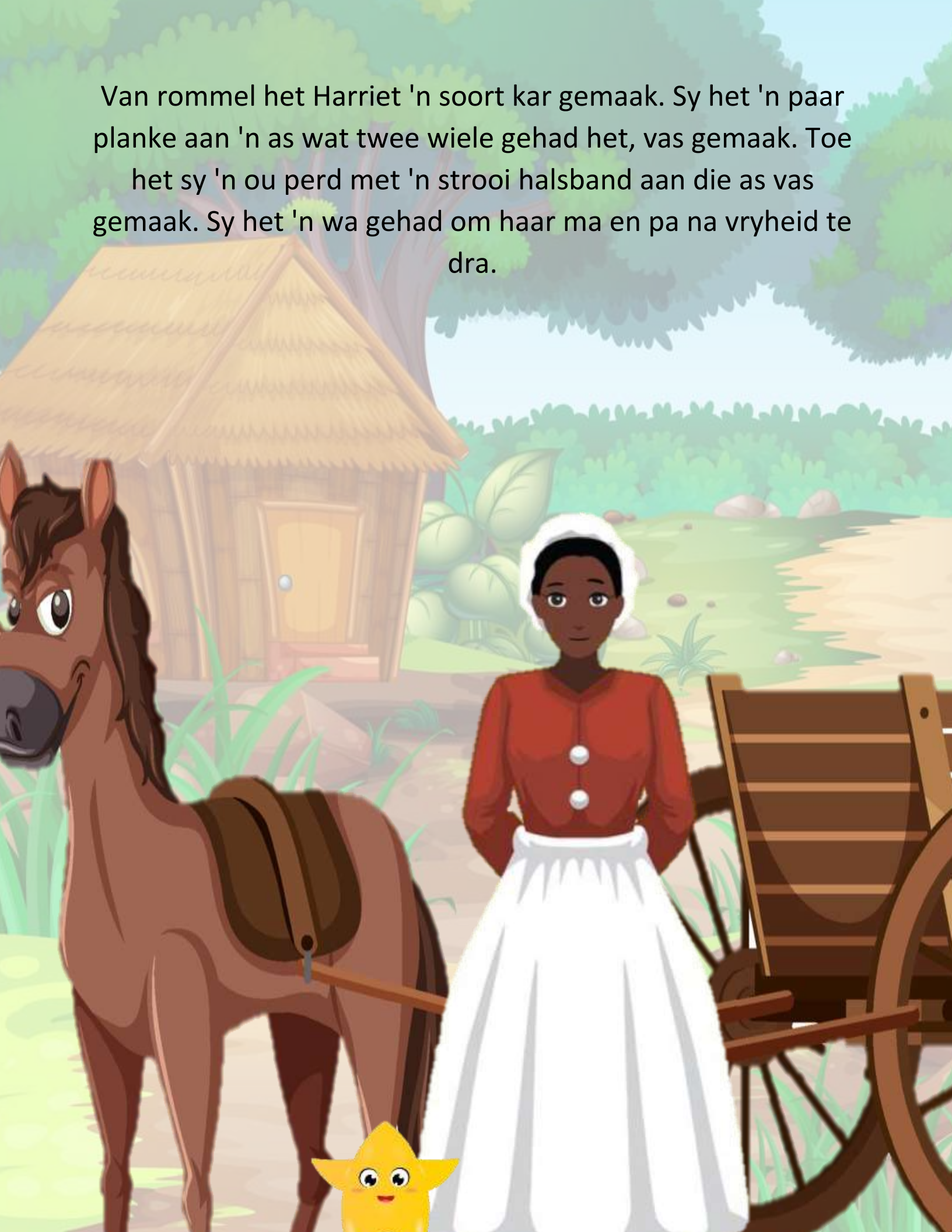
"Dit is verby tyd," het Harriet gesê, en sy was Bucktown toe.

Haar ouers was albei verby tagtig en kon nie die lang afstande
oor rowwe paaie en deur die bos na veiligheid stap nie.

Van rommel het Harriet 'n soort kar gemaak. Sy het 'n paar planke aan 'n as wat twee wiele gehad het, vas gemaak. Toe het sy 'n ou perd met 'n strooi halsband aan die as vas gemaak. Sy het 'n wa gehad om haar ma en pa na vryheid te dra.

Kort voor lank het Harriet soveel slawe na vryheid gelei dat
mense haar Moses begin noem het.

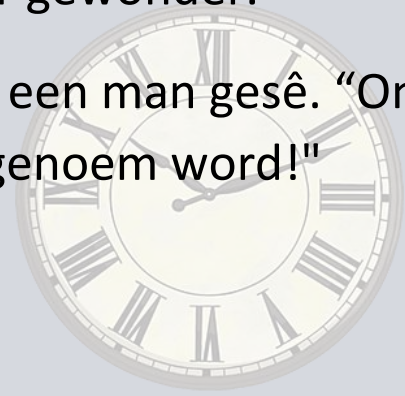
"Onthou jy die lied wat jy vroeër gesing het?" het Twinkle gesê.
"Dit was oor Moses wat met ou Farao gepraat het."

"Ek onthou," het Harriet gesê, "maar daar was geen belonings plakkate in Egipte nie. Op die oomblik is daar oral plakkate wat groot belonings bied vir my vang. Dink net daaraan, Twinkle! Een van die plakkate sê ek is \$40 000 werd!"

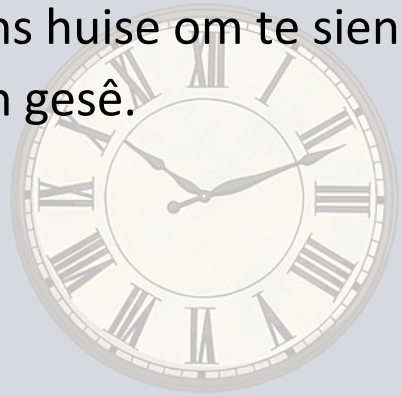
Daar was nie net die belonings plakkate vir Harriet nie.
Daar was vergaderings en konvensies oral in Maryland,
en die slawe eienaars het gepraat en gestry en was
bekommerd en het oor haar gewonder.

“Ons moet die weglopers keer,” het een man gesê. “Ons
moet die vrou kry wat Moses genoem word!”

"Slawe verdwyn elke week uit my plantasie!" het 'n
ander gekla.

"As ons nie oppas nie, sal ons binnekort niemand hê om
in ons landerye te bewerk of na ons huise om te sien
nie," het 'n derde man gesê.

Harriet sou van blydschap gelag het as sy dit kon hoor. Natuurlik kon sy dit nie hoor nie, so sy het net aangehou om haar mense te help elke kans wat sy gekry het.

In 1861 het oorlog tussen die Noorde en die Suide uit gebreek.

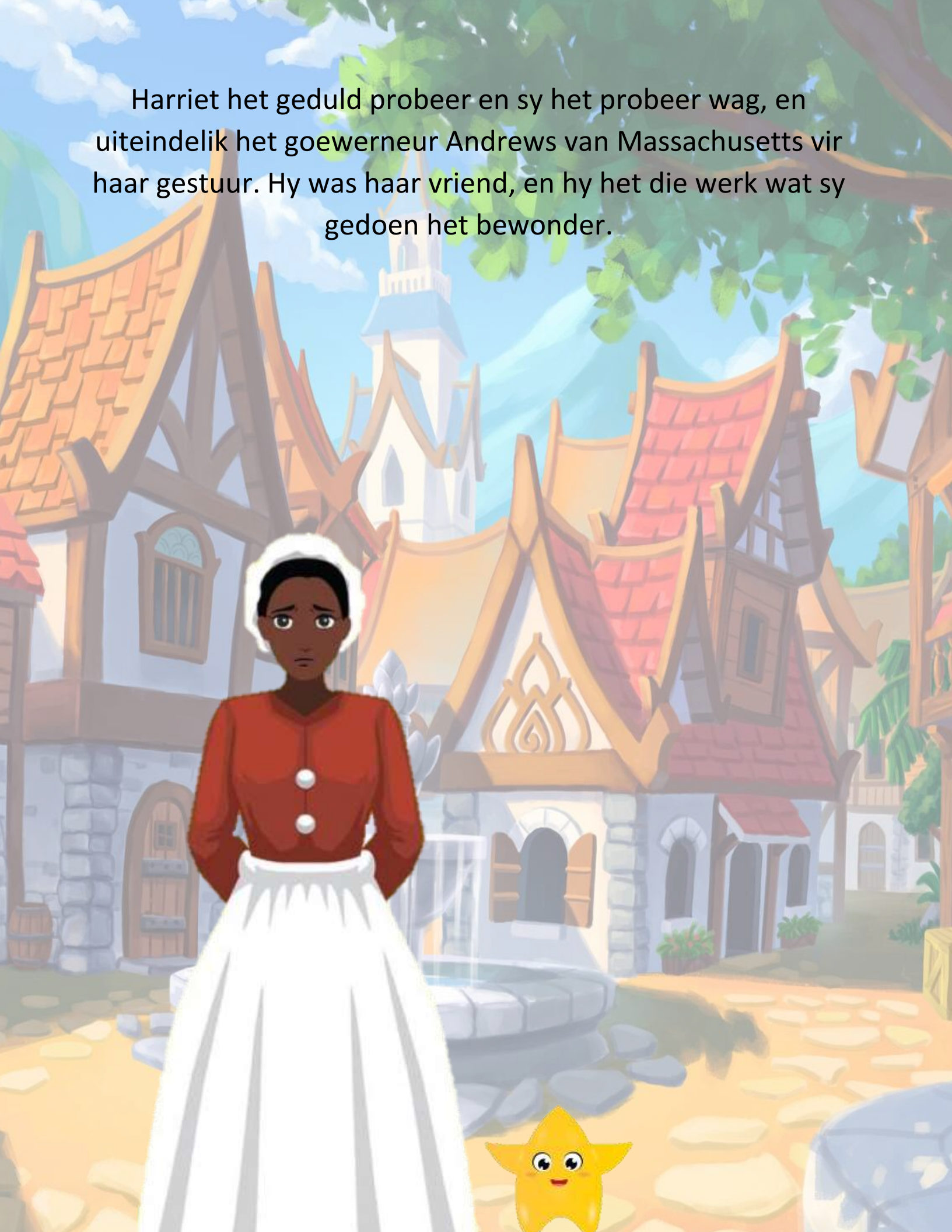
"Twinkle, ek moet iets doen om te help," het Harriet gesê. "As die Noorde wen, sal slawerny dalk in Amerika beëindig word."

Teen hierdie tyd het Harriet baie belangrike mense
geken. Sy het met hulle gepraat en 'n manier probeer
vind om haar land te dien. Almal was vriendelik met
haar, maar almal het dieselfde vir haar gesê. "Negers
word nie in die weermag toegelaat nie," het hulle gesê.
"Jy sal maar geduldig moet wees en wag."

Harriet het geduld probeer en sy het probeer wag, en uiteindelik het goewerneur Andrews van Massachusetts vir haar gestuur. Hy was haar vriend, en hy het die werk wat sy gedoen het bewonder.

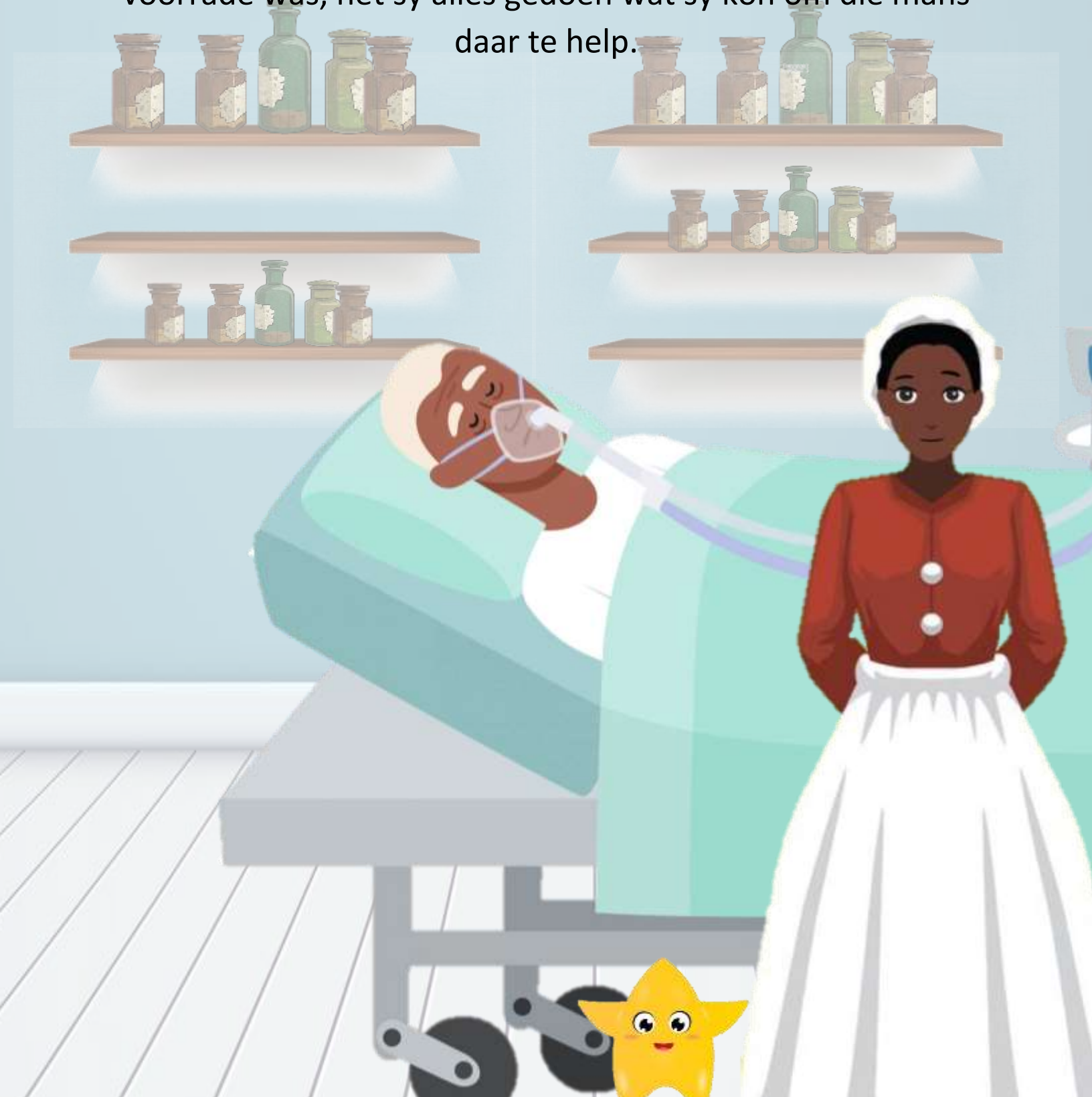

"Harriet, baie van jou mense ontsnap van hul meesters en sluit by die Unie magte in Suid Carolina aan," het hy gesê.
"Sommige van hulle is siek. Hulle moet versorg word. Wil jy na hulle toe gaan?"

"Jy weet dat ek dit wil doen, goewerneur," het Harriet geantwoord.

Weer eens was Harriet suidwaarts. Hierdie keer is sy al die pad na Suid Carolina, na die Unie weermag basis waar daar 'n hospitaal vir Negers was. Sy het in die sale gaan werk, en alhoewel daar baie min in die manier van medisyne en voorrade was, het sy alles gedoen wat sy kon om die mans daar te help.

Natuurlik het baie van Harriet se pasiënte al gehoor van hierdie wonderlike vrou genaamd Moses. Sommige van hulle was wegholers, net soos sy was. Sommige van hulle wou help, net soos sy. Hulle het kokke en nutsmanne by die basis geword, want hulle mag nie soldate wees nie.

Maar terwyl Harriet in Suid Carolina was, het 'n wonderlike ding gebeur.

Vir die eerste keer was swart mans tot die weermag toegelaat. Die eerste regiment neger soldate, die Vier en vyftigste Regiment, is in Massachusetts gevorm, en die manskappe was na Suid Carolina gestuur.

"Kyk, Twinkle!" het Harriet geroep toe die mans aankom. "My mense veg vir hul vryheid!"

"Ja, en lyk hulle nie trots in hul uniforms nie," het Twinkle gesê.

"Ek is ook trots," het Harriet gesê. "Ek gaan kyk wat ek vir hulle kan doen, Twinkle."

En van daardie tyd af het sy gekook en gewas en boodskappe gestuur vir die swart soldate van die Vier en vyftigste.

Kolonel Robert Gould Shaw het die regiment beveel, en hy was 'n wit man. Dit was nie lank voordat hy van Harriet en haar werk vir die Ondergrondse Spoorweg geleer het nie. Hy het vir haar 'n boodskap gestuur en haar gevra om hom te kom sien.

"Ek het mense nodig wat bekend is met hierdie gebied," het hy vir haar gesê. "Jy moet hierdie area baie goed ken."

"Inderdaad," het Harriet gesê.

"Dink jy jy kan 'n groep organiseer om vir ons die area te verken?" het die kolonel gevra. "Ons moet weet wat die Konfederale magte doen."

"Ek sal trots wees om te help," het Harriet geantwoord. En al het Twinkle gefluister dat dit dalk gevaarlik kan wees, het Harriet 'n groep suidelike negers georganiseer om hierdie werk te doen.

"Sommige van julle ken die heuwels en die moerasse hier rond," het sy vir haar manne gesê. "Party van julle het op die paaie of die spoorweë gewerk. Ek wil hê julle moet uit gaan en die platteland verken. Kom dan terug en vertel my van die bewegings van die Konfederale soldate."

Harriet se manne was baie lojaal, en hulle het terug gekeer met elke stukkie inligting wat hulle kon insamel. Harriet het die verslae deur gegee, en as gevolg van haar verkenners het die Unie magte baie suksesvolle strooptogte in die gebied gelei.

Harriet het nie al die gevaarlike werk aan ander oorgelaat nie.
Soms het sy self op verkennings reise gegaan.

Op een reis het sy saam met haar manne langs die oewer van
die Combahee rivier verken. Hulle het die ploftoestelle getel
wat in die rivier geanker was, en hulle het presies opgemerk
waar hierdie torpedo's was.

Harriet het nog iets opgemerk. "Daar is soveel plantasies weerskante van die rivier, Twinkle," het sy gesê. "Dink net aan die slawe op daardie plantasies. Baie van hulle wil sekerlik ontsnap."

"Ek dink jy beplan iets spesiaals," het Twinkle gesê.

"Wag en sien," het Harriet gesê. Toe haas sy terug na die weermagbasis en vra om kolonel James Montgomery te sien. Hy was 'n kenner van guerrilla-oorlogvoering.

"Ek het pas van die Combahee-rivier af gekom," het Harriet vir hom gesê. "Daar is plantasies langs beide kante van daardie rivier, en daar moet honderde slawe daar wees. Sekerlik sou sommige van hulle by die Unie-magte aansluit as ons hulle kon bevry."

Die kolonel knik. "Goed en reg," het hy gesê, "maar ons moet beter beplan. Ons wil nie meer mans verloor as wat ons wen nie."

Harriet en Montgomery het hul aanval versigtig beplan. Hulle het drie geweerbote en driehonderd neger troepe geneem, en hulle het die Combahee opgevaar. Hulle het stadig gegaan sodat Harriet die torpedo's kon uitwys. Soos hulle gevaar het, het die Unie-soldate die plofstof uit die water gelig. Toe het hulle die plantasies aan die brand gestee.

"Ons dryf die slawehouers terug!" het een man vir Harriet geskree.

"Goed!" het sy gehuil. "Kry nou al die slawe aan boord!"

Toe hulle na die basis terug keer, het hulle een van die suksesvolste strooptogte van die hele oorlog voltooi. Hulle het meer as 750 slawe bevry.

"Ons dryf die slawehouers terug!" het een man vir Harriet geskree.

"Goed!" het sy gehuil. "Kry nou al die slawe aan boord!"

Toe hulle na die basis terug keer, het hulle een van die suksesvolste strooptogte van die hele oorlog voltooi. Hulle het meer as 750 slawe bevry.

Harriet was bly vir haar mense, wat nou veilig in die weermag basis was. Sy was ook meer as 'n bietjie gelukkig vir haarself.

Sy was die eerste en enigste vrou in die Amerikaanse geskiedenis wat 'n militêre veldtog beplan en gelei het.

Toe die oorlog tot 'n einde gekom het, het Harriet besluit om na haar huis in Auburn, New York, te gaan. Haar ouers was nou daar, en sy wou hulle sien.

Sy het 'n pas gehad wat haar geregtig het om vir halftarief te reis omdat sy 'n weermag verpleegster was. Sy het die pas geneem en op die trein in Suid Carolina geklim.

Harriet het skaars haarself vir die rit reg gemaak toe die kondukteur deur die spoorwa gekom het. Hy wou nie eers na Harriet se pas kyk nie.

Jy lieg!" het hy gesê. "Jy het geen reg om vir half tarief te reis nie. Jy het nie eers enige reg om op hierdie trein te wees nie! Geen vrou kan as 'n soldaat reis nie - veral omdat jy 'n neger vrou is."

Toe, omdat Harriet nie van die trein af wou klim nie, het die kondukteur drie sterk manne gekry om hom te help. Hulle het die arme Harriet gegryp en haar in die bagasie ruimte in gedruk, en sy het haar reis noordwaarts op die vloer gelê, gekneus en ellendig.

"Twinkle, ons het 'n lang pad om te gaan voordat ons regtig vry is," het sy hartseer gesê.

Twinkle kon nie antwoord nie, want Harriet was reg.

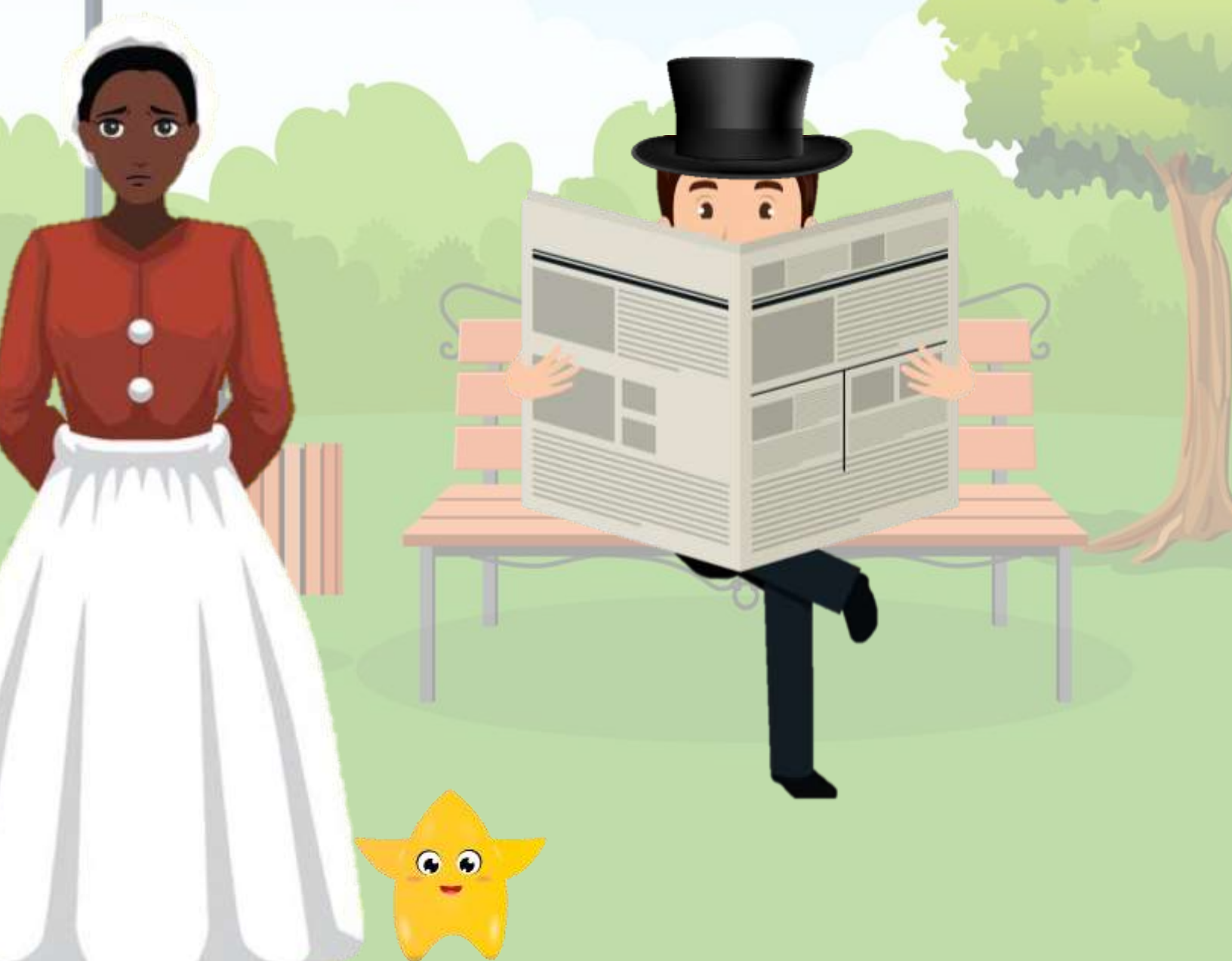
Natuurlik was Harriet nie stil oor die verskriklike ding wat met haar gebeur het nie. "Ek gaan vir die koerante sê," het sy gesê. "Dan kan ek dalk my mense nog meer help. Ons stryd vir vryheid is nie verby nie, en dit sal nooit verby wees terwyl ons so sleg behandel word net omdat ons swart is nie."

Toe die storie van Harriet se ontmoeting met die kondukteur gepubliseer was, was mense verontwaardig.

"Hoe kon hy dit doen?" hulle het gesê. "Harriet Tubman het al baie keer haar lewe gewaag om ander mense te help. Hoe kon hy haar so behandel?"

"Hoe kon hy enigiemand so behandel?" het ander mense gesê.
"Ons moet werk om seker te maak dit gebeur nie meer nie."

"Ware vryheid vir swart mense sal stadig kom," het Harriet gesê.
"Hulle sal nog lank hulp nodig hê."

Harriet het na haar huisie in Auburn gegaan, en sy het alles
gedoen wat sy kon vir negers wat in nood was.

“Natuurlik sal dit makliker wees as ek geld gehad het,” het sy
aan Twinkle gesê. "As die regering my net sou betaal vir die
werk wat ek tydens die oorlog gedoen het."

Maar die regering het nie vir Harriet betaal nie. Vir baie jare
moes sy op haar ryk vriende staatmaak vir die geld wat sy
nodig gehad het om die armes te help.

Toe Harriet 'n ou dame van tagtig was, het 'n wonderlike ding gebeur.

"Twinkle, ek het 'n woord van Washington ontvang," het sy gesê. "Hulle het my twintig dollar gegee - en hulle gaan my vir die res van my lewe elke maand twintig dollar gee! Dit is 'n pensioen vir my oorlog werk!"

Twinkle het gelag. "Ek het 'n gevoel jy sal nie veel van daardie geld vir jouself hou nie," het hy gesê. "Ek het 'n gevoel jy sal dit gebruik soos jy alles gebruik – om ander mense te help."

Twinkle was heeltemal reg. Harriet het wel haar geld gebruik om mense te help. Alhoewel sy self tagtig was, het sy jammer gevoel vir oumense wat geen heenkome gehad het nie, so sy het vir hulle 'n huis in Auburn gestig. Nog 'n huis is in haar naam in Boston gestig.

"Ek word nou amper so beroemd soos toe ek 'n kondukteur op die Ondergrondse Spoorweg was," het Harriet gedink. "En ek is nog nie klaar nie."

Toe het sy vyf en twintig hektaar grond naby haar huis gekoop. “Dit sal my gratis plaas wees,” het sy gesê. “Dit gaan ’n plek wees wat deur negers vir negers bestuur sal word.”

In Maart 1913 was Harriet meer as negentig jaar oud. Sy was baie swak en baie siek, maar sy was nooit eensaam nie. Mense wat ander mense help, het nie tyd om eensaam te wees nie.

“Ek dink my einde kom, Twinkle,” het sy gesê. “Ek wil my vriende by my hê, ek wil vir hulle totsiens sê.”

Harriet het baie vriende gehad en hulle het almal gekom.
Harriet self het hulle in 'n afskeidsdiens gelei, en saam het
haar het hulle totsiens gesing. Dit was ook nie 'n hartseer
totsiens nie. Hulle het gesing:

Ek het 'n kleed gekry.

Jy het 'n kleed.

Al God se kinders het 'n kleed.

As ek in die hemel kom, gaan ek my kleed aantrek.

Ek gaan oor God se hemel skree!"

Dit is meer as sewentig jaar sedert Harriet Tubman van haar vriende afskeid geneem het, en meer as honderd jaar sedert sy haar lewe as kondukteur op die Ondergrondse Spoorweg gewaag het. Baie dinge het verander. Maar vandag is daar nog steeds mense wat hulp nodig het, en daar is mense wat dit geniet om te help.

Jy is die enigste een wat kan besluit oor die waarde van hulp in jou lewe. Ken jy mense wat gelukkiger sal wees as jy hulle help? En sal dit jou ook gelukkiger maak? Sou jy goed voel oor jouself? Net soos ons klein vriendin Harriet Tubman.

Die Einde

Historiese Feite

Harriet Tubman, 'n slaaf, is ongeveer in 1820 gebore in 'n klein dorpie genaamd Bucktown in Dorchester County, Maryland. Haar grootouers aan beide kante was swartes wat iewers ná 1725 uit Afrika na Amerika gebring was.

Baie vroeg in haar lewe het Harriet die onmenslikheid van slawerny aanskou. Sy het persoonlik harde arbeid en baie slae verduur, en sy het 'n rebelse geaardheid ontwikkel. Sy was vasbeslote om vry te wees, maar sy was versigtig om hierdie feit vir haar wit meesters weg te steek.

Toe sy vyftien was, het Harriet 'n ander slaaf gesien wat prober het om te ontsnap. Sy het doelbewus in die oorlog van die opsiener beland, wat die man gejaag het. In woede het die man haar met 'n tweekoppige yster teengewig in die kop geslaan. Vir maande na hierdie wrede aanval was Harriet naby aan die dood.

Harriet het nooit heeltemal van hierdie voorval herstel nie. Dit het haar met 'n duik in haar skedel gelaat, en met vreemde aanvalle waartydens sy skielik aan die slaap sou raak. Maar haar begeerte om vry te wees was groter as ooit.

In 1844 het Harriet met 'n vrye neger met die naam John Tubman getrou. Hy was 'n man wat heeltemal tevrede was met sy lot, en hy het geen geduld gehad toe Harriet van vryheid gepraat het nie.

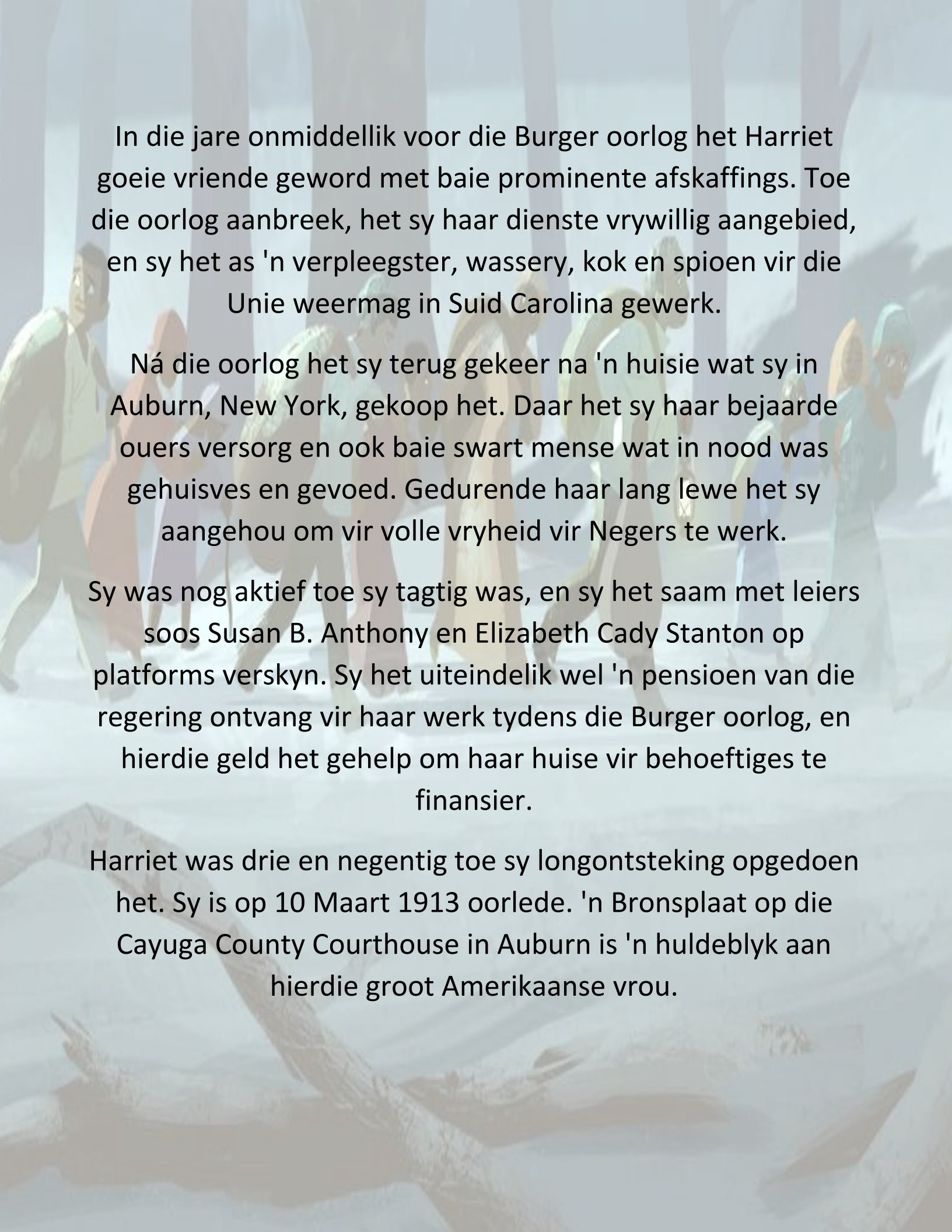
In 1849 het Harriet besluit dat sy nie langer slawerny kon verduur nie. Sy het in die nag vertrek, vergesel deur twee van haar broers, en op pad na die Delaware-grens. Het die broers gou moed verloor en terug gedraai, maar Harriet het daarin geslaag om haar pad na Delaware en toe na Pennsylvania te maak.

Harriet het in Philadelphia gewerk en geld verdien sodat sy haar ouers uit die Suide kon probeer kry. Sy het gou betrokke geraak by die Ondergrondse Spoorweg, 'n uitgebreide netwerk van roetes en gidse en wegkruip plekke wat weghol slawe gehelp het om veiligheid in die noordelike state te bereik.

Harriet het gou een van die aktiefste dirigente geword en vir haarself die naam Moses verdien. Ten spyte van die feit dat daar gesoekte plakkate met haar beskrywing in die meeste dorpe was en dat die beloning wat vir haar gevange geneem is op 'n tyd \$40 000 beloop het, het sy aangegaan met haar werk.

Sy het ten minste driehonderd slawe gehelp om te ontsnap. Baie van hulle was lede van haar eie familie.

Nadat die Vluchtige Slawe Wet in 1850 aanvaar was, het Harriet se werk moeiliker geword. Sy moes ontsnapte slawe tot in Kanada lei, want die noordelike state was nie meer veilig nie.

In die jare onmiddellik voor die Burger oorlog het Harriet goeie vriende geword met baie prominente afskaffings. Toe die oorlog aanbreek, het sy haar dienste vrywillig aangebied, en sy het as 'n verpleegster, wassery, kok en spioen vir die Unie weermag in Suid Carolina gewerk.

Ná die oorlog het sy terug gekeer na 'n huisie wat sy in Auburn, New York, gekoop het. Daar het sy haar bejaarde ouers versorg en ook baie swart mense wat in nood was gehuisves en gevoed. Gedurende haar lang lewe het sy aangehou om vir volle vryheid vir Negers te werk.

Sy was nog aktief toe sy tagtig was, en sy het saam met leiers soos Susan B. Anthony en Elizabeth Cady Stanton op platforms verskyn. Sy het uiteindelik wel 'n pensioen van die regering ontvang vir haar werk tydens die Burger oorlog, en hierdie geld het gehelp om haar huise vir behoeftiges te finansier.

Harriet was drie en negentig toe sy longontsteking opgedoen het. Sy is op 10 Maart 1913 oorlede. 'n Bronsplaas op die Cayuga County Courthouse in Auburn is 'n huldeblyk aan hierdie groot Amerikaanse vrou.

THINK

DIGITAL ACADEMY

